QORTI CIVILI - PRIM'AWLA

IMHALLEF : ONOR. DR. GINO CAMILLERI LL.D.

Seduta tal-20 ta' April 2001

Citazzjoni numru 873/92 GC

Sydney Ellul Sullivan ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' Eloise Limited

vs

David Jones, Carmelo Galea, u Alfred Pollacco ghan-nom u in rapprezentanza tas-socjeta' Valletta Freight Services Limited

Il-Qorti

Rat ic-citazzjoni fejn l-attur nomine ppremetta :-

Illi huwa kien inkariga lis-socjeta' konvenuta sabiex tiehu hsieb tittrasporta mill-Italja ghal Malta diversi konsenji ta' merkanzija u cioe Bill of Lading 320137 u Bill of Lading 320136 u Bill of Lading 320149 rispettivament;

Illi rrizulta li ghalkemm il-merkanzija kollha giet konsenjata mill-esportaturi taljani lill-agenti tas-socjeta' konvenuta fl-Italja, fil-fatt parti sostanzjali mill-merkanzija qatt ma waslet Malta kif jigi ppruvat waqt it-trattazzjoni tal-kawza;

Illi ghalhekk is-socjeta' konvenuta hija unikament responsabbli ghal dana n-nuqqas;

Illi nonostante li s-socjeta' konvenuta giet interpellata sabiex tersaq ghal-likwidazzjoni u hlas ta' danni sofferti mill-attur nomine hi baqghet inadempjenti;

Ghalhekk l-attur nomine talab li l-konvenuti nomine jghidu ghaliex m'ghandhiex din il-Qorti:-

1. Tiddikjara lis-socjeta' konvenuta unikament responsabbli ghad-danni kollha sofferti mis-socjeta' attrici kif fuq spjegat;

2. Tillikwida d-danni kollha sofferti mis-socjeta' attrici;

3. Tikkundanna lill-konvenuti nomine jhallsu lill-attur nomine d-danni hekk likwidati;

Bl-imghax legali u bl-ispejjez inkluzi dawk ta' l-ittra interpellatorja tas-27 ta' Mejju, 1992, kontra l-konvenuti nomine li gew ingunti ghas-subizzjoni;

Rat id-dikjarazzjoni ta' l-attur nomine debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda tieghu;

Rat in-nota ta' l-eccezzjonijiet tal-konvenuti nomine fejn gie eccepit :-

1. Illi s-socjeta' konvenuta mhix il-legittima kontradittrici ta' l-attur nomine f'din il-kawza u ghalhekk ghandha minnufih tigi liberata bl-ispejjez. Di fatti l-merkanzija ngarret ghal Malta fuq Bill of Lading ta' ditta B. Pacorina SRL (Dok.XX) u l-agenti f'Malta ta' din is-socjeta' estera hija s-Central Marine Recovery Company Limited u mhux is-socjeta' konvenuta;

2. Illi f'kull kaz il-Qrati maltin m'ghandhomx gurisdizzjoni li jittrattaw kawza bhal din ai termini tal-klawsola 19 ta' l-istess Bill of Lading;

Rat id-dikjarazzjoni tal-konvenuti nomine debitament konfermata bil-gurament u l-lista tax-xhieda taghhom;

Rat is-sentenza ta' din il-Qorti tal-21 ta' Novembru 1997 li biha giet michuda l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta konvenuta rigwardanti l-legittimu kontradittur;

Rat il-verbal tas-seduta tas-17 ta' Frar 1998 minn fejn jirrizulta li l-partijiet qabblu li l-Bill of Lading esibiti mis-socjeta konvenuta minn fol.30 sa fol.32 huma awtentici u jikkontjenu l-klawsola 19 rigwardanti l-gurisdizzjoni;

Rat l-istess verbal tas-seduta tas-17 ta' Frar 1998 minn fejn jirrizulta li l-atturi ddikjaraw li ghar-rigward tat-tieni eccezzjoni tal-konvenuti huma jghamlu referenza ghax-xhieda li nstemghu ghar-rigward tal-ewwel eccezzjoni;

Rat l-atti l-ohra kollha tal-kawza u d-dokumenti esibiti;

Rat l-imsemmi verbal tas-seduta tas-17 ta' Frar 1998 minn fejn jirrizulta li l-kawza giet differita ghas-sentenza dwar it-tieni eccezzjoni;

Ikkonsidrat:

Bil-prezenti qed tigi deciza t-tieni eccezzjoni tas-socjeta konvenuta rigwardanti n-nuqqas ta' gurisdizzjoni tal-Qrati maltin li jittrattaw u jiddecidu din il-kawza u dana ai termini tal-klawsola 19 tal-poloz ta' kariku in kwestjoni;

Is-socjeta konvenuta ghalhekk qed tghamel referenza u qed tinvoka a favur taghha klawsola esistenti fit-tlett poloz tal-kariku li nhargu ghar-rigward tal-garr tal-merkanzija in kwestjoni u liema klawsola tirrigwarda l-gurisdizzjoni. Din il-klawsola tipprovdi li proceduri kontra t-trasportatur jistghu jittiehdu biss fil-pajjiz fejn principalment jopera l-istess trasporatur u dawn il-proceduri ghandhom jigu decizi skond il-ligi tal-istess pajjiz. Is-socjeta konvenuta qed issostni li a bazi ta' din il-klawsola din il-Qorti hi eskluza milli tittratta u tiddeciedi din il-vertenza;

Fil-kawza "Reginald Micallef et nomine vs Chev. Silvio Mifsud et nomine" deciza fil-26 ta' Novembru 1991, l-Onorabbli Qorti tal-Appell kellha l-okkazzjoni li tippronunzja ruhha appuntu fuq dan il-punt. Fl-imsemmija kawza gew esaminati varji sentenzi precedenti li kienu jittrattaw dwar din l-istess materja. L-imsemmija Qorti qalet li l-gurisprudenza taghna tammetti l-eskluzjoni tal-gurisdizzjoni tal-qrati maltin, pero' mhux meta dan jkun ta' pregudizzju ghar-ricevitur fis-sens illi jkun ghalih impossibli li jippersegwixxi l-kawza quddiem il-Qorti mghazula mill-konvenut u mhux meta, fic-cirkostanzi tal-kaz, jkun aktar sewwa li l-kawza ssir hawn Malta stante li jkun il-post fejn l-ahjar li jistghu jsiru l-provi u b'anqas spejjez. Il-Qorti ukoll ghamlet referenza ghal sentenza fejn intqal illi "….ma tali clausole non fanno venire meno la competenza del tribunale del domicilio reale la quale sussiste malgrado la inserzione di tali patti….." (Kummerc - "Gatt vs Gollcher" - 14.11.1916 - Vol.XXIII.III.484). Saret ukoll referenza ghal sentenza ohra fejn intqal li "patti simili gew kunsidrati validi mhux biss mill-Qorti taghna imma mill-Qrati Taljani u Francizi ukoll. Pero' meta jkun hemm bzonn ta' konstatazzjoni ta' mankanza ta' merkanzija jew ta' deficjenza fil-piz u kazi simili, non ostanti l-klawsola fuq indikata, il-Qrati taghna huma kompetenti ghal dan il-fini peress li dawn huma fatti li jistghu jaccertaw ruhhom meta ssir l-iskarikazzjoni." (Kummerc - "Bonello vs Mifsud" - 30.4.1938 - Vol.XXX.III.373). Jista jinghad, ghalhekk, li nonostante li klawsoli bhal dik in esami ghandhom jigu ritenuti li huma validi, l-gurisdizzjoni tal-Qrati maltin mhux eskluza;

Inoltre ghandu jigi rilevat illi fis-sentenza ta' din il-Qorti tal-21 ta' Novembru 1997, li biha giet deciza l-ewwel eccezzjoni tas-socjeta konvenuta, gie ukoll deciz illi s-socjeta konvenuta assumiet fil-konfront tas-socjeta attrici r-responsabilta kollha ghar-rigward tat-trasport tal-merkanzija in kwestjoni. Is-socjeta konvenuta ma tidhirx li hi parti fil-poloz tal-kariku, li jikkontjenu l-klawsoli in kwestjoni. Ghalhekk jista jkun li dawn l-istess klawsoli huma irrilevanti ghal finijiet tar-relazzjoni guridika esistenti bejn il-partijiet;

In vista ta' dan kollu l-eccezzjoni tas-socjeta konvenuta rigwardanti l-gurisdizzjoni ghandha tigi michuda;

Ghal dawn il-motivi:

Tiddeciedi billi tichad it-tieni eccezzjoni tas-socjeta konvenuta rigwardanti n-nuqqas ta' gurisdizzjoni tal-Qrati maltin li jittrattaw u jiddecidu din il-kawza u tiddifferixxi l-kawza ghal-provi tas-socjeta attrici fil-meritu ghas-seduta tal-

Spejjez riservati ghal giudizzju finali.